

STRIPSNAI

VISUOMENĖS DECENTRACIJA IR RADIKALI VAIZDUOTĖ: FILOSOFINĖS IŽVALGOS

SOCIALINIO CHAOSO KOLONIZACIJA: POLITINĖS JUVENOLOGIJOS EPILEGOMENAI

Kęstutis Šerpetis

Klaipėdos universitetas

Politologijos katedra

Minijos g. 153, Klaipėda

El. p. smfdoc@centras.lt

Įvadas

Socialinių mokslų išvalgų sąlygiškumas (lyginant su gamtamokslinio diskurso validumu) lemia institucijų ir struktūrų aprašymo, analizės ir konstravimo dominiją gilinantis į svarbiausius – fundamentinius ir aktualius – socialinės raidos XXI amžiuje klausimus ir problemas.

Tačiau institucinės prieigos išlaiko savo epistemologinę paskirtį tik stabilaus visuomenių vystymosi ir funkcionavimo laikotarpiams, artimoms normatyvioms scientistinėms prognozėms, procesualiai simetrijai ir vidaus–išorės veiksnių balansui. Tačiau sisteminių pokyčių ir socialinių transformacijų laikotarpiu esminiais ir lemiamais korektiškam, racionaliam supratimui ir adekvačiam aiškinimui modusais išskyla tendencijų kaip ilgalaikių, kryptingų socialinių procesų pakraipų turinio ir pasekmių tyrimai.

Labiausiai validžiais episteminiiais tyrimo objektais laikytini kontrastiniai socialinio-kontroversinio vystymosi fenomenai, kurie reiškiasi savotiškais binarinėmis opozicijomis stabilumo ir normatyvumo perioduose. Modernių visuomenių poindustrinio tapsmo procese ryškėja prieštaringos vystymosi trajektorijos. Jų atsiradimas sąlygotas ankstesnių stabilių monolitinių centralizuotų institucinių ir struktūrinių darinių

socialinio-veiklinio prasmingumo ir tikslinės paskirties erozijos dėl iškilusių visuomenei problemų bei iššūkių neidentifikavimo ir neišsprendžiamumo esamų valdymo išteklių kontekste.

Technogeninės civilizacijos poveikiai socialinės kultūros raidai postuluojami jau antrąjį šimtmetį, pradedant nuo O. Špenglerio istoriosofinių schemų iki A. Tofflerio, K. Skinnerio ir „alarmistų“ kuriamų distopijų. Tačiau daugelio šių iššūkių prigimtis ir pasekmės bei efektyvūs atsakai vis dažniau tiesiog yra menami ar imitatyvūs, nes korektiška ir veiksminga jų refleksija sunkiai įmanoma nesant jokių analogų nei labiausiai išvystytų šalių evoliucijoje, nei egzistavusių ar esamų civilizacijų raidoje, t. y. faktas, kad instrumentiniai ir taikomieji visuomeninės raidos fenomenai, reiškiniai ir ryšiai tampa tiesioginiai socialinių-struktūrinių pokyčių (tolygių revoliucijoms) „efektoriai“, negali būti adekvačiai suprastas ir paaiškintas logocentristinėje modernybės socialinio diskurso tvarkoje.

Ne tik vykstantys poindustrinėse visuomenėse nekonstruktyvūs socialiniai procesai, bet ir juose dalyvaujantys subjektai, jų veikimo, saviraškos / socializacijos būdai, žymintys transformacinių ciklų specifiką, turinio prasminę euristicą ir kryptinį intencionalumą, kol kas nėra pakankamai kompleksiškai įvertinti tarpdisciplininame humanitarinio tyrimo kontekste. Tam tikru lygiu ir apimtimi kompensuoti minimų fenomenų, santykių bei formų ir struktūrų humanitarinės artikuliacijos deficitą yra pagrindinis šio straipsnio tikslas.

Decentracija „persivysčiusiose“ visuomenėse

Poindustrinis visuomeninio vystymosi kodas – nepaliaujamas įvairovės augimas ir skverbimasis į visas socialinio ryšio grandis ir į kiekvieną jų atomą. Tokia būtinybė atsiranda ne vien dėl centralizuotų struktūrų, vaizdinių ir veikimo būdų persikirstant socialinius išteklius ir neefektyvumo energiją. Šiandien kylančių poreikių, iššūkių ir poslinkių dinamikoje išryškėja vėlyvojo modernio visuomenės būdingo visų socialinės sistemos dalių reikšmių jos stabilumo ir visavertiško interesų ir galimybių realizacijoje „susilyginimas“, t. y. svarbių visai bendrijai sprendimų ir veiksmų centre ir pakraščiuose kiekio bei kokybės suvienodėjimo tendencija.

Jei imanentiniu socialinių struktūrų bruožu laikyti bendrijos (etnoso genties, tautos, nacijos) konsolidacijos ir vienybės sieki, tai sociumo kultūros plėtra apibūdinama priešingomis charakteristikomis. Bendri vi-

sai socialinei konsteliacijai kultūriniai idealai, vertybės, kalba ir pan., sudėtingėjant visuomenei, inicijuoja skirtis, kurios iš pradžių sąlygojamos socialinėmis orientacijomis, vėliau įgauna vis didesnę „grįžtamąją“ poveikį pačiam sociumui (pvz., valstybinės religijos, nacionalinės ideologijos, mitų ir kt. ugdymas).

Atitinkamai modernybėje socialinis vystymasis iš tradicinio-hierarchizuoto, centralizuoto ir vienmačio konglomerato virsta heterogeniškų ir daugiamačių raiškų transparencija. Centracija, būdinga „antrosios bangos“ civilizacijai, teigusiai apie unifikaciją, transformuojasi į decentralizacijos, fragmentiškumo ir kontekstualumo akcentų dominavimą, gilinantį socialinę įvairovę visame humanitarinių ir technologinių raiškų spektre, įkūnijančiame „trečiosios bangos“ visuomenių iškilimą (Toffler 1995, 34).

Poindustrinė modernybės raidos specifika išteka iš pliuralizmo, decentralizacijos ir marginalizmo sampynos. Pirmiausia tai pasakytina apie poindustrinių visuomenių ekonominių sistemų kompleksiško permanenčių pobūdį, dėl kurio periferinės sritys tampa: a) autonomiškos; b) jautrios inovacijų stimulams ir c) transgresyvos. Vadinas, perspektyvų jų vystymąsi lemia ne imanentinės sisteminės savybės, bet taikomosios, tarnybinės ir reaktyvios posistemės.

Pasaulyje ūkyje augant visuotinei tarpusavio priklausomybei būtent tokios decentruotos sistemos su intensyviomis ir atviromis išorės poveikiams paribio infrastruktūromis ima dominuoti visoje mikro- ir makroekonomikos erdvėje. Jų modernumas ir atitikimas sistemos išorinės aplinkos lūkesčiams reiškiasi jų proceso, veiksmo, operacijos užbaigtumas ir perteklius. Tai daro autonominę sistemą imlia virštekliui, papildomumo, už- ir viršribinės plėtros galimybėms ir „antplėniam“.

Moderno epochą įkūnijantis industrializmas, struktūruotas vienvaldytės principais bendresniame socialiniame kontekste, išreiškė viseto besąlygiškumą daliai. Tačiau reikia pabrėžti, kad modernizmo ideologijos patosas apskritai orientuotas į transformacijas ir atnaujinimą, išlaisvinantį individualumą iš tradicijos monolito. Kita ypatybė, akcentuota dar Habermaso, kad modernumas kaip „šiuolaikybės projektas“ iš principo neužbaigiamas, nes imanentiškai orientuotas į permainas, kaitą, destabilizaciją, transgresiją ir fluktuacijas.

Todėl kiekviena reikšminė veikla, raiška ar santykis neišteka tiesiogiai iš substancinio racionalizmo, karteziškojo proto apskritai, bet yra

jo specifinės visuomenės saviraiškos modalumas, pvz., ekonominis, kultūrinis, religinis, psichologinis racionalumas, t. y. iš dalies (ekonominio, religinio etc.) periferiškumo galima konstruoti socialinio viseto vaizdinį apskritai (tokį kaip Markso ekonominis determinizmas, Vėberio vertybinis racionalumas, Diurkheimo sociocentrizmas ir kt.). Centriškumas čia virsta instrumentine funkcija, o ribinė alokacija, suponuojanti skirtis, fragmentacijas ir determinacijas, atrodo perspektyvesnė dėl savo artumo novatoriškumo intencijoms bendrojoje sistemos evoliucijoje.

Trečioji modernizmo pasaulėpriešos ypatybė – orientacija į reiški- nių gilumą, kurioje glūdi universalių sąryšių proporcijos ir dėsningumai, saistantys visas paviršiuje stebimas skirtis, opozicijas ir ribas. Todėl būties realumas ir tiesa gali būti patvirtinti ne tiesiogine ir galutine intuicija, bet jos raiškų, formų ir modusų atitikimu visam pasaulinės evoliucijos kontekstui. Tikrovės suvokimo–pažinimo subjektų ir objektų ryšio nepertraukiamumas ir tarpusavio papildomumas suponuoja giluminę-sisteminę jų sintezę ir vienovę nepaliamamame būties tapsme.

Visos šios gairės akcentuoja bendrą visai poindustrinei sąmonei įsitikinimą, kad decentracija ir iš jos ištekanti fragmentacija yra ne socialinės entropijos, priešingai – socialinės konstruktyvistinės euristikos perspektyva. Ryškėjančiose skirčių ir dalinimų realybėse fiksuojamos ne konfrontacijos, priešpriešos ar kontrtapatumai, bet jų gretinimas viso pozicijų, vertybių, statusų ir pan. įvairoviško kontinuumo aprėptyje.

Kadangi kiekvienas tokių elgsenos aktų ir veiksenos būdų pliu- ralizmo kontekste pripažįstami esantys lygiaverčiai, bendražmogiškojo universalizmo abstrakciją vėlyvojoje modernybėje keičia individualaus savitumo ir unikalumo kultas, įkūnytas populiariosios kultūros prekės ženkluose ir vaizdo klipuose. Atitinkamai asmenybinis individualizmas formuojasi autonomiškoje ir fragmentuotoje kultūrinėje erdvėje, kuri kar- tu „kapsulizuoja“ individą nuo standartizuotų socializacijos procedūrų rutinos. Šią funkciją perima ta kultūrinė-pragmatinė niša, kurios reikš- mių lauke save realizuoja konkretus individas. Universalių stereotipų ir savirealizacijos modelių ignoravimas tampa produktyviu procesu dėl de- centracijos sąlygotos demasifikacijos kultūrinėse asmenybės saviraiškos formose.

Poindustrinis socialitetas visavertiškai realizuojasi viešojoje erdvė- je, organizuotoje remiantis rizomorfinais tinklais. Pasak M. Castellso, žymiausio tinklinės visuomenės teorijos ir praktikos eksperto, „tinklai

yra atviros struktūros, galinčios neribotai plėtotis įtraukiant naujus mazgus, imlius komunikacijai duoto tikslo rėmuose, t. y. išsaugo analoginius komunikacinius kodus (pvz., vertybes ar gamybos uždavinius). Socialinė struktūra, turinti tinklinį pagrindą, apibūdinama aukštu dinamizmu ir atvira inovacijoms, tuo pat metu neprarandant balanso“ (Кастельс 1998, 494).

Decentracijos eigoje tuo pat metu problematizuojasi organizacijų bei institucijų struktūravimo ir legitimacijos procedūros, lydimos kultūrinių ryšių vizualizacijos, o tai savo ruožtu reliatyvizuoja tradicinius socialinės identifikacijos šaltinius – religiją, naciją, teritoriją ir kt., t. y. klasikinis identiteto pagrindas virsta: a) diskreciniu; b) kintančiu (t. y. laikinu, daliniu, pereinančiu) ir c) konstruojamu (o ne priskiriamu-imperatyviu, ištekančiu iš etninės ar nacionalinės bendrijos nuostatų, normų, socialinių reikšmių etc.).

Poindustrinės decenteracijos rezultatas – įsitvirtinanti susiklosčiusių tiesų, įvykių tėkmės prasmingumo, viešųjų imperatyvių reikšmių reliatyvizacija, kuri iškelia skirčių, fragmentacijos lemiamą vaidmenį naujai struktūruojant socialinės būties procesą. Kita vertus, socialinių hierarchijų infliacija suponuoja naujų komunikacinių grandžių tarp autonominių sociumą sudarančių struktūrų atradimą, kurio konceptualiomis gairėmis šiandien išskyla marginalumo, transgresijos, *Kito* ir pan. modalumai.

Marginalizacija ir subkultūrizacija

Socialumo struktūracijos revizija vėlyvojoje modernybėje „sujaukia“ ir jo realizavimo visuomenės raidoje infrastruktūrinės sekas. Tai paliečia ne tik pirminės socializacijos pagrindus, bet ir aukštesnių socialinių vertybių eksplikaciją bei jų legitimumą. Jei teoretikai gali kvestionuoti tiek socialumo, tiek kultūros sampratą ir turinius, jų funkcionavimo politika dėl to nenutrūksta. Šiuo pagrindu šiandien problematizuojasi būtino ir visuotinio socialinio bei kultūrinio „minimumo“ ir viso likusio socialinės kultūros masyvo proporcijų „kanalizavimo“ į visuomenės sąmonę klausimai.

Daugelis šių problemų šiandien sprendžiamos pasirinkimo laisvės ir kultūrinės rinkos sąlygomis. Todėl tiek teoriniu-refleksyviu, tiek praktiniu-politiniu, tiek kultūriniu-dinaminiu atžvilgiu sociumo ir jo kultūrinės refleksijos santykis poindustrinės socialinės, politinės ir kultūrinės decenteracijos, dehierarchizacijos ir demasifikacijos eigoje virsta „neraiš-

kia aibe“, t. y. lyginant su ankstesniu socialinės raidos periodu, chaotizuojasi. Galima teigti, kad tai šiandien stebimo išvystytose visuomenėse antropologų ir sociologų įvardijamo „nuovargio nuo kultūros“ metafora proceso pasekmė, kurio prasmė, kryptingumas ir euristika provokuoja ne tik jo ontologinio objekto, bet labiausia jo subjekto, aktoro, permainų katalizatoriaus ir visos evoliucijos su jos chaoso ir tvarkos poliais *spiritus movens* identifikavimo problemą.

Sociologiniame ir antropologiniame diskursuose tokiomis veiksniais reiškiasi marginalinės grupės, stratos ir jų specifiką palaikančios socialinės-kultūrinės terpės (nišos). Pati marginalumo nominacija liudija apie tokių grupių ribinį, tranzitinį būvį normalios socialinės struktūros pakraščiuose. Esmingu laikytina šios socialinės grupės statuso transformacija, siejama su poindustrinės decentracijos impulsais. Tradicinėse visuomenėse ir industrinėje epochoje marginalumas kaip „būtis paribyje“ reiškė socialinę degradaciją, egzistencinį nykį ir pilietinę mirtį. Tuo tarpu dekonstrukcinė vėlyvosios modernybės socialiteto intencija gerokai koreguoja individų ir sluoksnių vaizdinio apie socialinių rangų ir statusų *lokusus* dinaminiam šiuolaikiybės chaoso.

Marginalumo būvį šiandien apibrėžia liminalumo procesinė samprata, įvesta A. van Gennepo / V. Turnerio ir išreiškianti sistemos perėjimo iš vienos būsenos į kitą stadiją, prarandant struktūrą, hierarchijas ir elementų statusus. Bendru atveju – tai apibrėžtumo praradimas, ypač reikšmingas transformatyvių visuomenių evoliucijoje. Liminalumas išreiškia socialinių-kultūrinių sistemų dinamiką, t. y. kultūros ekspansiją ir naujas jai sritis ir erdves, atskleidama ir savo pačios latentines galias bei gebėjimus, todėl liminalumas laikytinas kultūros performatyvumo technologija. Liminalumas paryškina prasmes, pabrėždamas jų reliatyvumą aplinkos atžvilgiu (Тулъчинский 2003, 195–201).

Marginalumas charakterizuoja mažumos, egzistuojančios už socialinės struktūros ribų ir išpažįstančios besiskiriančias nuo bendrųjų visam sociumui normų vertybes. Pažymėtina, kad marginalumas – tai ne tik socialinė laikysena, bet ir ontologinė realybė, apibūdinanti ribos, perėjimo procesų / veiksmų dinamiškumą.

Centralistinio hegemonizmo pasaulėžiūroje, būdingoje ir industrinėms visuomenėms, marginalumas turi neigiamų konotacijų, užimdamas autsaiderių, derivatų ir nevisaverčių bendrijos narių vaidmenis. Išreikšdami ribines-egzistencines intencijas sociumo ar jo elementų atžvilgiu marginalai visada balansuoja ant būties–nebūties skirčių, kurios „sveikose

visuomenėse“ ir „pozityviame mąstyme“ politikorektiškai nutylimos ar apeinamos.

Tačiau liminalinių pokyčių laikmečiais kitoks – pozityvus ir euristinis marginalumo supratimas siejamas su M. Eliadės, V. Turnerio kultūrologinėmis ir antropologinėmis išvalgomis ir apibendrinimais. Jų analizuojamas socialinių struktūrų ir visuomeninių santykių atsinaujinimas suponuojamas preliminaria visos sistemos chaotizacija ir naujų stabilumo židinių, užuomazgų augimu ir kristalizacija degraduojančių struktūrų pakraščiuose. M. Eliade pabrėžia, kad normų ir vertybių kaita yra perėjimas tarp sakralumo ir profanumo polių, numanantis pertrūkius, fragmentaciją, autonimizaciją ir universalizaciją.

Įsivyraujanti poindustriniame sociume decentracija ne tik desakralizuoja normas, bet ir nutrina nukrypimų ribas, legitimuoja „kitoniškumus“ ir demistifikuoja dominantinės kultūros „auras“. Todėl transformacinėje visuomenėje vis greičiau legitimuojasi aibės specifinių kultūrinių darinių – judėjimų, klubų, sambūrių, silpnai institucializuotų, virtualių ir momentinių. Vėlyvojo modernio sociokultūrinės sistemos virsta subkultūrų socialinėmis konsteliacijomis, savotiška „tinkline visuomene“, kurioje ankstesnėje monolitinėje daugumoje formuojasi ir ryškėja bruožai, anksčiau priskiriami deklasuotoms mažumoms.

Transformacinėje socialinėje aplinkoje plinta ir įsitvirtina kultūriniai fenomenai, elgsenos paternai, nenormatyviniai organizaciniai dariniai, kuriuose ar per kuriuos tarpsta, skverbiasi ir kyla kūrybinės idėjos, vertybių daigai, naujos veiklinės praktikos ir kt. Jų sklaidos greitis, intensyvumas ir įtakos proporcingi marginalinės pasaulėjautos ir liminalinio mentalumo plėtos mastams bei sociumo pereinamųjų situacijų ypatybėms.

Pirmoji tokios kultūros ypatybė – kritinis, refleksyvus ir atsiribojantis požiūris į socialines reformas, pertvarkas ir netikėtumus išreiškiamas parodijų, juodojo humoro, ironijos ir sarkazmo bei satyros žanrais, taip pat viešomis akcijomis ir kt. komunikacinių technologijų (pvz., virtualiuose tinkluose) priemonėmis. Tokios kultūrinės refleksijos į socialines transformacijas būdai yra simptomatiški, nes akcentuoja ribinių situacijų (mirties, katastrofų, eschatologinių siužetų) socialinės elgsenos atipizmo, skepticizmo proto ir mokslo atžvilgiais nuostatas.

Dėl savo atsiradimo istorinių aplinkybių marginalinė pasaulėjauta remiasi skirtybių ir įvairovės lygiateisiškumo imperatyvu ne tik individų–grupių socialinės-kultūrinės saviraiškos būduose, bet ir pasaulėma-

tos, realybės daugiamatiškumo ir kt. giluminio tikrovės pažinimo klausimais. Šiuo atžvilgiu marginalumas pretenduoja į imanentinės pačios būties universalijos statusą, t. y. reprezentuoja jos kompleksškumą, struktūrinį netrivialumą, daugiamatiškumą ir kaitos energetiką žmonių pasaulėpriešoje.

Tokiu būdu marginalumo pradinis vaizdinys, pasak antropologo G. Gurino, „klostosi „normos–patologijos“, „centro–periferijos“ binarių opozicijų rėmuose. Naujas požiūris, plėtojamas postmaterializme, iškelia tipologines antropologinių erdvių charakteristikas ir žmogiškosios būties fenomenus (Гурин 2000, 34). Pagrindinės liminalinės tokios būties kategorijos kaip aiškinamosiomis schemomis tampa „paribių“ ir „pasienio“ sąvokos. Jomis nužymimos ne skirtys (vienų objektų nuo kitų), o perėjimo būviai, bendri abiem ir visiems. Čia vyrauja neapibrėžtumas ir nenuspėjamumas, todėl tenka patikslinti ir normos sampratą – tai rėmai (transformacijų saikas), kuriuose reiškiniai ir sistemos bei žmogiškoji veikla išsaugo savo kokybę ir funkcijas, palaikančias jų vidinę sanderbę (Гурин 2000, 38).

Atitinkamai socialinių pokyčių sąlygotame sociume subkultūrizacijos euristinis potencialas reiškiasi kitaip nei tradicinėje, t. y. organizuotoje disciplinarinėje socialinėje struktūroje vykdomi mokslinio pažinimo darbai ir programiniai kolektyviniai tyrimai.

Naujos orientacijos sociokultūrinės realybės įžvalgose analizuojamos amerikiečių sociologo R. Floridos knygoje „Kreatyvi klasė: žmonės, kurie keičia ateitį“ grindžiant teiginį, kad originalūs, provokatyvūs ir perspektyvūs siūlymai, idėjos, veikimo būdai ir priemonės iškyla ir yra kuriami erdvėse, kuriose kultūra savirealizuojasi kūrybinėmis dinamiškomis formomis. Visa, kas nauja – kreatyvaus kapitalo veiklos rezultatas, kurio teigimas reiškia radikalų posūkį nuo konformistinės praeities į kūrybišką veiklą, kuri dažnai turi atvirai griauinantį pobūdį, nes ardo esamus mąstymo ir elgsenos stereotipus (Флорида 2005, 46).

Destruktyvi intencija turi ne absoliutų ir visuotinį pobūdį, išreikštą radikalių grupių manifestuose, bet nukreipta prieš abstraktų, didaktinį visiems privalomų vertybių, normatyvų, modelių ir pavyzdžių *kanoną*, tipišką centralizuotų visuomenių valdymo atributą. Reikia pabrėžti, kad autorius akcentuoja kreatyvumo ir jo *toposo* ryšį: kūrybiškumas klesti ne muziejuose, bibliotekose ar teatrų scenose, o gatvės kultūros erdvėse, kuriose realizuojamos labai skirtingos meninės ir socialinės praktikos,

vaizduotės ir atviros sąmonės plėtros procedūros, technologijos etc. Todėl šiuolaikinio postmoderno visuomenių kultūros vienija tokie bruožai:

- nacionalinių estetinių vertybių erozija ir kitų kultūrų vertybių difuzija;
- fundamentalių meninės kultūros kanonų komponavimas su taikomojo meno technologijomis;
- populiariosios masinės kultūros skatinama individualistinės kultūros detradicionalizacija;
- vizualiosios mediakultūros konkurencija su tradicine žiniasklaida;
- ezoterinių praktikų ir ritualų skverbimasis į kasdienį gyvenimą ir kultūrą;
- alternatyvių istorinių-kultūrinių stilių kultivavimas ir propaganda.

Šios tendencijos liudija, kad decentruotoje kultūros evoliucijoje persipina, koegzistuoja ir konkuruoja skirtingo lygio ir pakraipų subkultūros, progresuoja besiskiriančių kultūrinių paradigmu ribų ir sienų nykis, kurie socialinėje-kultūrinėje sistemoje siaurina racionalių ir apskaičiuojamų veiklos lokusą, kuriame galioja sutartos ar įsivaizduojamos „žaidimo taisyklės“ – normos, principai, įstatymai.

Socialinio chaoso patafizika

Socialinio kosmoso ribų lokalizacija transgresyviai išryškina anksčiau centralizuotos visuomenės refleksijoje ignoruojamą ar išstumiamą į „šešėlį“ neaprepiamą chaoso kontinuumą, kuriame realizuojasi atskiri įtvarkytų struktūrų lokusai. Bendru atveju chaosas apibūdinamas kaip stabilaus struktūrinio būvio priešybė, t. y. būvis, kuriame įvykių realizacija niekaip neprognozuojama. Pozityviai apibrėžiant chaosu galima vadinti tokias būties sąlygas, kuriose nei minties intencija, nei racionalus, nuoseklus ir logiškas veiksmas neįmanomi, nes neišmaštomai, t. y. „superparadigmiški“.

Tačiau pastaroji metafora išryškina dar antikoje reflektuotą (ir modernioje taikomojoje matematikoje atnaujintą) chaoso kaip specifinio ir savaip stabilaus būvio sampratą – ribos situaciją, „priešakinę liniją“, kuri vienaip ar kitaip, anksčiau ar vėliau įveikiama, taip išplečiant „gyvenamojo kosmoso“ erdvę. Faktiškai toks realybės chaoso („dykumos“) įsisavinimas, jo kolonizacija būdinga visam istorinių kultūrų evoliucijos

ciklui: pradėdant nuo laikinės gamtos užvaldymo ir baigiant pasąmonės – „vidinio kosmoso“ – virtualumo transcendavimu.

Šioje schematikoje būtina išskirti naujus momentus, sietinus su vėlyvosios modernybės įtaka. Jei tradicinis Naujųjų laikų ir Apšvietos racionalizmo diskursas akcentavo proto ir mokslo „tvarkdarišką“ misiją, visas neracionalizuojamas sociumo sritis palikdama praktinėms ir taikomosios veiklos rūšims, tai šiandien vis dažniau susiduriama būtent su dominuojančių sferų – mokslo, ekonomikos, verslo ir pan. veiklų – periodiška ir augančia chaotizacija, mokslo produktų numanomų pasekmių visam sociumui ir civilizacijai nenuspėjamumu ir potencialiu destruktivumu; spekuliacinės finansinės-ekonomikos krizėmis ir recesijomis bei patologiniu negebėjimu laikytis rėmų, ribų, saiko racionaliai nepagrįstose finansinėse operacijose, investavimo rizikose ir t. t.

Tokiu būdu pačios racionaliai organizuotos struktūros nepaliaujamai kursto lokalius chaoso židinius sociumo funkcionavime. Jų kolonizacija ir įvaldymas numano dinaminę fiksaciją, artikuliaciją ir eksperimentavimą su pačios socialinės kultūros produkuojamomis „atliekomis“, kurių kiekis ir kokybė decentruotoje postmoderno visuomenės situacijoje ne tik nepertraukiamai auga, bet ir intensyviai įvairuoja, tuo apsunkindami jų identifikaciją ir „prijaukinimo–kolonizacijos“ galimybes ir kelius.

Paprasčiausias kelias – utilizacija – sociokultūrinių fenomenų atveju neįmanoma vien todėl, kad jie atsiranda tos pačios kultūros rėmuose, t. y. būdami jos derivatais jie negali būti joje likviduojami. Todėl šiandien klostosi būdinga postmoderno visuomenės paradokso situacija: dinaminiai pokyčiai, sužadinti poindustrinės decentracijos, kvestionuoja tvarkos ir stabilumo vaizdinius ir kriterijus dėl istorijos pokyčių negrįžtamumo; socialinio chaoso plėtra aktualizojasi transgresijos – ribų, sienų, skirčių – tarp racionalaus apskaičiavimo ir holistinės intuicijos, tikėjimo ir tikimybės, rizikos ir valdymo problematika. Vadinasi, naujų tvarkos, kosmoso, racionalumo ir kt. stabilumo modalumų, įvaizdžių ir garantų būtina ieškoti ir apskritai tik ir įmanoma rasti būtent „ant ribos“, t. y. tarpusienyje sąveikaujančių, konfliktuojančių ir kritiškai reflektuojančių kultūros ir jos „šiukšlių“, sociumo ir jo raidos kontroverzų, civilizacijos ir gamtos ir kt. viešajame ir refleksiniame kontinuume.

Tokiu būdu į poindustrinių socialinių procesų ir santykių centrą vis greičiau skverbiasi ne tik tradicinės – nedarbo, korupcijos, nesaugumo ir pan., bet pirmiausia kompleksinės – ekologinė (atliekų, gamtinių ir technologinių katastrofų), globalinio skurdo ir jo socialinių-politinių

pasekmių ir t. t. problemos. Visumoje tai reiškia, jog postmodernistinė refleksija – tiek kritinė, tiek pozityvi – šiandien tik ir gali aptikti adekvatų ir efektyvų socialinio, politinio, ekonominio, kultūrinio „kosmoso“ modelį (analogišką Herakleito parafrizei apie geriausią kosmosą.).

Identifikuojant galimų postmodernaus socialinio chaoso agentų, adeptų ir faktotumų gretas, pirmiausia įvardintina jaunimo strata. Jos marginalumas nuo pat socialinės žmonijos evoliucijos pradžios nulemtas jos nestabilumo, nebrandumo ir nenormalumo socialinės normos, principo ir papročio atžvilgiais sąlygojo arba jaunimo tradicinę adaptaciją socializacijos ir iniciacijos būdais panaikinant savo nestabilų – pereinantį – juvenilinį identitetą ir keičiant jį į suaugusiojo statusą, arba maištauti atkartojant amžiną – archetipinę – tėvų ir vaikų konfliktinę dramą, arba kurti savo mikrobendriją, mikro(sub)kultūrą, ideologiją, tikėjimą, vertybes ir t. t.

Bet kuriuo atveju jaunimas iškyla visose pakankamai susiklosčiusiose socialinėse struktūrose kaip metafizinis autsaideris, bandytojas, potencialiai galintis (ir norintis) būti viskuo, bet realiai nesantis niekuo. Todėl „neatradimas“ savęs glaudžiai užpildytoje „čia-dabar“ būtyje lemia permanentinės frustracijos būseną, deviantinį elgesį, taip pat aktyvistines reakcijas – protestą, atsisakymą, alternatyvų paiešką.

Būtent liminalumo terpė idealiai atitinka jaunimo statuso „neaiškumą“ – socialinę ambivalenciją ir neapibrėžtumą, nežymų socialumo „krūvį“, kurie skatina ieškoti savo kosmoso užuomazgų – subkultūrinio identiteto, komunito, egalitarumo, komunos bendrabūvio išgyvenimo ir pan. Aukščiausią ir geriausiai organizuotą vieningumo pojūtį tokioms bendrijoms užtikrina jų keliamas tikslas, aprėpiantis socialinio aktyvizmo polius, pradandant nuo protesto ir baigiant projektu.

Maištas kaip revoliucijų metafilaktika

Jei Naujųjų laikų civilizacija nuosekliai kultivavo žmogaus susvetimėjimą gamtai, tai poindustrinėje epochoje ryškėja natūralios tikrovės išstūmimas ir jos pakeitimas „megamašina“, kurios *spiritus movens* tampa informacija. Čia socialumą, besiremiantį vertybėmis, išstumia virtuali realybė, kurioje kultūra virsta tektūra, t. y. technologiškai reguliuojama dirbtine realybe.

Objektyviai kaip ekonominių ir socialinių transformacijų pasekmė besivystanti poindustrinė decentracija intensyviuose megamašinos poveikiuose (masinė gamyba ir perteklinis vartojimas) kaip socialinę re-

akciją gimdo postmodernizmo propaguojamą rekonstrukciją – savotišką prasminį decentracijos paliatyvą sociokultūrinėje terpėje. Jo refleksyvios strategijos pagrindą sudaro besiformuojančios realybės „išnarstymas“, demontažas ir sociokultūrinių reikšmių ir prasmų reliatyvizacija.

Dėl postmoderno socialinės kritikos poindustrinės visuomenės sociopolitiniame diskurse iškyla ir nauju turiniu prisipildo Frankfurto mokyklos išvalgos dėl susvetimėjimo ir pažangos „negatyvios dialektikos“, socialinio progreso alternatyvumo ir naujųjų socialinių judėjimų „adresatų“ kaitos informacinės visuomenės tapse. Kaip svarbiausias klausimas šiuo atveju kyla jų propaguojamų tikslų bei jų pasiekimo būdų ir priemonių efektyvumo problema ir jų socialinė kaina.

Jei postmoderno teoretikai apsiriboja kritine analize, savo misiją regėdami plėtojant per skeptišką ir reliatyvistinį diskursą, tai įvairių ideologinių pakraipų socialiniai kritikai, neapsiribodami kintančios socialinės realybės analize, siekia išryškinti socialinių pozicijų determinacijų ir atsinaujinimo perspektyvas.

Analizuojamos temos dėmenų reprezentacijoje šiandien aktualiai skamba prancūzų nekonservatyvių pažiūrų sociologo Ž. Eliulio publikacijos, skirtos civilizacijos ir technikos, kultūros ir pažangos, maišto ir revoliucijos sampratų istorinei kaitai ir jų socialinei kritikai. Negatyviai vertindamas technikos civilizacinį veiksnių kaip Naujųjų laikų panlogizmo padarinį ir kartu mokslinį-techninį progresą Ž. Eliulis iškelia socialinio vystymosi polivariantiškumo problemą, kurios pagrindu išsamiai demaskuojamas antihumanistinis progreso turinys.

Pasipriešinimas technicistinei socialinio vystymosi determinacijai čia siejamas su laisve kaip deterministinių veiksnių transgresija, jų liminalumo žymekliu, savotišku socialinės būties plėtros „fronturu“. Nuoseklus šio raidos vektoriaus vystymas išryškina iliuziją dėl revoliucijų kaip progreso variklių reikšmės. Specialioje studijoje „Revoliucijų autopsija“ Ž. Eliulis perskiria maišto ir revoliucijos sampratas: istoriškai tapačios iki XVIII a. pabaigos jos galiausiai skiriasi: a) ideologinės programos ir jos teorinio pagrindo būtinumu revoliucijos atveju ir b) institucializacijos, įtvirtinančios revoliucijų politinius laimėjimus, kūrimu (Ellul 1969, 68–101).

Tačiau poindustrinių visuomenių epochoje politinės revoliucijos jai nebeįmanomos, todėl, pasak J. Eliulio, jų vietą užima maištas kaip žmogiškumo protesto prieš technicistinę civilizaciją moderni forma.

Nors techninis pasaulis yra išgyvenamas kaip radikalai svetimas visuomeninei pasąmonei, bet iš tiesų niekas sąmoningai nėra pasiruošęs atsakyti jo teikiamo vartotojiško komforto. Todėl šiuolaikinių intelektualų sąmonė blaškosi tarp utopijų kūrimo ir socialinio vystymosi tikėtinų variantų prognozavimo, tačiau be jokių patikimų garantijų žmonijai ir pasauliui (Ellul 1972, 39).

Poindustrinės visuomenės įkvėpta globalizacija ne tik liberalizavo ekonomiką pasauliniu mastu, emansipavo nacionalinių visuomenių socialinės energijos srautus ir kanalus, bet ir sekuliarizavo bei egalitarizavo vertybinius ir socialinius-refleksinius vaizdinius ir sistemas, atspindinčias pastarųjų dešimtmečių socializacijos pasiekimus. Praktiškai tai reiškia naują reideologizacijos bangą: šalia lokalizuojamų decentracijos dėl politinių-ideologinių doktrinų ir programų įtakos intensyviai plėtojasi naujųjų socialinių judėjimų kuriamos utopijos ir ideologijos. Pagrindinis jų skirtumas nuo romantinių-revoliucinių 1968 m. kairuolių, atmetusių dabartį dėl ateities tas, kad šiandienos postmodernistinis kairysis radikalizmas orientuoja savo sekėjus ir rėmėjus į dabartį, savo keliamų siekių realizavimą „čia ir dabar“, konstruojant geidžiamą tikrovę iš esamybės elementų, formų ir prasmių.

Tokia rekonstrukcija idėjiškai vadovaujasi istorine-kultūrine viduramžių karnavalo pasaulėjauta, išraiškingsiai aprašytą M. Bachtino darbuose. Pažymėtina, kad šiuolaikinių radikalų judėjimai ypač angažuoti viešosios vaizdinės kultūros ritualais, protesto akcijomis, persmelktomis juoko kultūros „inkliuzais“. Kaip ir visi kultūriniai mitai, kairiuųjų radikalų vaizdiniai grindžiami Triksterio ir Demiurgo dialektine opozicija, kultūriškai įforminti beasmens chaoso ir kosmoso stichijų liminalinėse sąveikose. Demiurgai jaučia atsakomybę už sociumo stabilumą ir universalių vertybių valdumą, tuo tarpu triksteriai propaguoja ir stimuliuoja pokyčius bei atsinaujinimą. Pastarųjų aktyvumas orientuotas į permainas, inicijuojamas žaidybinėmis-karnavalinėmis akcijomis, kurios skirtos demaskuoti ir dekonstruoti senąjį pasaulį ir „išvalyti dirvą“ naujam kosmosui. Tokiais metodais nutrinamos ribos bei skirtys tarp žmonių ir jų socialinių rangų bei vaidmenų, atsiveriant transgresiniam perėjimui į naują stabilią kosmoso struktūrą, o patys triksteriai evoliucionuoja į naujus demiurgus, kuriems priešinasi nauji triksteriai.

Analizuodamas šias naujųjų sociokultūrinių-subkultūrinių judėjimų subjektinės raiškos ypatybes rusų kultūrologas G. Jaščenko pabrėžia, kad postmodernizmo inicijuotos konceptualinės išvalgos atspindi tik

pirmą trikssterizmo etapą – chiliastinį maištą. Jo prometižiškas pobūdis reiškiasi ne tik maišto „čia ir dabar“ kurstymu, bet ir „galutinės rekonstrukcijos“ siekiu – deklaracija (Яценко 2002, 38).

Tačiau poindustrinės decentracijos išprovokuotas savotiškas „struktūrinis“ augimas keičia negatyvius akcentus į siekį „čia ir dabar“ projektuoti Dievo karalystę žemėje vadovaujantis „tiesioginio veiksmo“ metodais. Kadangi technogeninės civilizacijos vystymosi netolygumas nepaliaujamai didina socialinės, ekologinės, ekonominės ir kitų rizikų amplitudę, žmonių tarpusavio atskirtis gilina pasaulinį ir kolektyvinį suvetimėjimą bei reliatyvizuoja visas ribas ir barjerus tarp kultūros ir gamtos, socialinės integracijos ir individualumo, visuomeninės ir privačios nuosavybės, lyčių, rasių, konfesijų etc.

Alternatyvas šioms aklavietėms modernūs libertariniai judėjimai išvelgia maištavime, t. y. proteste kaip kūrybinės tvarkos paieškos spektro sklaidoje. Todėl pirmoji maišto stadija – atsisakymas ir priešprieša regresyvioms institucijoms, isteblišmentui ir kt. Šiame procese maištas patiria bifurkaciją: vieni identifikuoja tiesioginį veiksma kaip „jėgos kelia“ – terorą, kiti kultivuoja ir vysto simbolinį pasipriešinimą – demaskavimą, sukeistinimą, kitoniškumo propagandą viešųjų akcijų (hepeningo, performanso) ir kt. priemonėmis.

Tokiu būdu paties maišto evoliucija suponuoja skirtį tarp nihilizmo ir karnavalo, tikėjimo ir idėjos, revoliucijos (pasaulio permainymo) ir persimainymo (Яценко 2002, 72). Skvoterių, feministų, ekologistų, pankų-anarchistų ir kitų sambūriai akcentuoja skirtingas, bet susisiekiančias individų, grupių, socialinių bendrijų alternatyvinės saviidentifikacijos būdų spektrą ieškant, imituojuant nestandartines, netrivialias prasmes, vaidmenis, situacijas, formuojamas tikrovės estetizacijos ir sukeistinio kultūrinės-meninės ir viešąsias-pilietines strategijas. Tai savotiško dialogo tarp pačių reiškinių (socialinių, kultūrinių, virtualių artefaktų) situacija kuriant jų asambliažus – nestruktūruotas vienybes, kurių elementų nauji, neįprasti ryšiai, junginiai, kombinacijos nepaliaujamai sąveikauja, formuodamos, konstruodamos perspektyvias ir gyvybingas (arba laikinas ir anihiliojančias) konstrukcijas ir derinius – skvotus, komunas ir pan., kurių horizontali konsolidacija, solidarizacija ir universalizacija skatina vieningos socialinės-vertybinės ir veiklinės-praktinės erdvės kontinuumą.

Politinė juvenologija ir jos potencialas

Decentruotame sociume problematizuojasi ir naujo sprendimo reikalauja ne tik genderiniai, ekologistiniai, kriminogeniniai ir kiti procesai ir visuomeninės raidos reguliavimo bei įtvarkos būdai ir metodai. Maištas prieš dominantinę kultūrą kartu yra signalas apie tam tikrų visuomenės grupių ir stratų socialinės adaptacijos trikdžius, neadekvatumą, lūkesčių bei tikrovės išsiskyrimą ir t. t. Jei industrinėje visuomenėje individui nebuvo sunku pritaipyti prie galingo nacionalinės socialinės kultūros pagrindo, kur kiekvienas galėjo rasti sau artimą socializacijos būdą, atitinkantį tos kultūros fundamentalų kodą, tai poindustrinė kultūra nepalyginamai sudėtingesnė, turinti aibę prasminių, profesinių, konfesinių, socializacinių ir kitų vektorių, lygių ir dimensijų, kuri nepalaujamai atnaujina jų produkavimo, saugojimo, transliavimo priemonių ir būdų arsenalą.

Individui, norint joje atsakingai ir pagrįstai (t. y. perspektyviai) pasirinkti savo norimą ar įsivaizduojamą gyvenimo trajektoriją, būtina tam tikra preliminarai simuliatyvi ir modeliuojanti šiuos procesus terpė. Joje (subkultūrinėje bendrijoje, komunitė ir kt.) individas, neprarasdamas savo perspektyvios tapatybės, išgyvena pozityvų kolektyvinės patirties pojūtį, jo svarbą ir įtaką visavertei socializacijai prieštaringuose decentruotų sociumų koordinatėse.

Tačiau sudėtingesnis klausimas susijęs su politinėmis jaunimo statuso potencialais. Dar 1970–1980 m. jau minėtas Ž. Eliulis, kritiškai apibendrinamas 1968 m. „studentų revoliucijos“ rezultatus, neigė jaunimo kaip revoliucijos „detonatoriaus“ idėją. Jaunimo savimonė nėra revoliucinė dėl jos ryšio su progreso mitu: jaunimas angažuotas ateitimi, tad revoliucinis sukilimas prieš ją – tai sukilimas prieš save, t. y. absurdas.

Vis dėlto jaunimas nesitapatina su technogenine civilizacija, nes ją išreiškianti visuomenė – tai korporatyvi specialistų-profesionalų bendrija, kurioje nėra vietos socialinei ir psichologinei jaunimo saviraiškai, tik vienmatelyi adaptacijai. Būtent tokio tipo vertybinė-egzistencinė ir psichosocialinė pasaulėprieša adekvati maišto nuotaikoms, bet ne politinių revoliucinių visuomenės, civilizacijos, ateities pakeitimo programų kūrimui ir realizacijai. Maištas – tai duotos visuomenės raidos ir funkcionavimo pasekmė, todėl realizuojasi tik joje – „čia ir dabar“ ir būdais, joje priimtais ir veiksmingais (Ellul 1972, 373).

Globalizacija išplečia jaunimo socialinės ir politinės veiklų sferas, problematiką ir indėlį. Antiglobalistiniai judėjimai, globaliniai forumai, pozicijos globalinio terorizmo, globalinio skurdo ir kitais atvejais išryški-

na būtinybę kurti specifinę šios srities problemų teorinės ir taikomosios refleksijos discipliną – politinę juvenologiją, kurios objektas – jaunimas, kuris iš psichologinės genderio kategorijos virsta autonominių socialiniu vienetu, turinčiu savus politinius interesus ir pozicijas, savitą politinę sąmonę ir specifinius politinės veiklos būdus.

Visuomenės kaita, ypač tokia ryški kaip decentracijos tendencija, numananti ne tik ekonominę fragmentaciją, socialinę marginalizaciją, valdžių dispersyvumą ir kt., giliausiai paliečia būtent tokią nestabilią, besiformuojančią socialinę juvenilinę stratą. Faktiškai būtent šie stimulai lemia naują, modernų jaunimo apibrėžimą, t. y. jo „naują išradimą“ postmodernioje realybėje.

Kaip savarankišką poziciją deklaruojantis viešojoje politikos erdvėje jaunimas pasižymi išskirtiniu imlumu komunikacijai, vienminčių kolektyvinei sugestijai ir sutartinei kreatyviai veiklai. Jaunimo kaip maišto aktoro gebėjimas sujungti politines idėjas, vertybes, įvaizdžius su gyvomis dinamiškais viešojo gyvenimo realijomis, populiariosios kultūros formomis pozityviai koreliuoja su pilietinės visuomenės demokratizacijos gilinimu šiuolaikinėse transformacinėse visuomenėse. Pats faktas, kad būtent jaunimas, įsitraukdamas į politinį procesą, tampa protesto politikos aktyvistu, lengvai nuslysta į maišto, viešojo pasipriešinimo iniciatorių ar dalyvių pozicijas, išryškina poreikį kvalifikuotai analizuoti ir ieškoti tokio aktyvizmo raiškų sociopolitinių formų ir kanalų socialiai priimtinių būdų ir priemonių bei organizacinių struktūrų.

Tokia mokslinės-teorinės analizės, apibendrinimo ir prognozės savo konkretika ir specifiškumo prieiga ne tik reikalauja specialios kompleksinės subdisciplinos, bet ir neįmanoma nei racionaliai, nei korektiškai tai įvertinti (pvz., „spalvotų revoliucijų“ fenomenai, kur jaunimas suvaidino pagrindinį vaidmenį) tradinėje politologijoje.

Jaunimo polinkis „daryti politiką“ viešai, komunikatyviai, pasitelkiant mitologinius, karnavalinius elementus ir motyvus, populiariosios kultūros ir informacinių technologijų formuojamus įvaizdžius šiandien paverčia šią genderinę stratą autonomine „išivaizduojama bendruomene“, jautriai ir visavertiškai reaguojančia į poindustrinės visuomenės virsmus, įtakas ir perspektyvas.

Šiuo atžvilgiu politinė juvenologija būtų produktyviai orientuota į nestandartinių, kreatyvių, mobilizuojančių visuomenę spręsti neatidėliotinių socialinio ir politinio valdymo, reguliavimo, korekcijos variantų,

alternatyvų ir būdų problemas, įtvarkant pačios visuomenės raidoje sužadinas socialinio chaoso jėgas. Jaunimo politika ir teorinė jos refleksija politinės juvenologijos disciplinoje kyla kaip liminalinės pozicijos kosmoso–chaoso perėjimuose tvirtinimas ir avangardinė „frontiro“ linija kolonizuojant poindustrinės decentracijos iššūkius, disbalansus etc.

Apibendrinimas

Vėlyvojo modernio visuomenei būdinga decentracija kartu reiškia ir jos problemų lokalizaciją, t. y. jų sprendimo spektras persikelia iš vertikalų centrų į horizontalių – tinklinių – struktūrų saviveikos erdvę. Socialinio chaoso (anomijos) suponuoja naujus subjektus, gebančius sąveikauti ribinėse socialinio kosmoso–chaoso situacijose. Tačiau visuomeninė-istorinė patirtis ir universalistiniai įgūdžiai neefektyvūs artikuliuojant bei racionalizuojant nežinomus, neapibrėžiamus (anoniminius) modernios būties fenomenus ir objektus.

Adekvaciais tokios refleksijos ir veiklos subjektais iškyla socialinės grupės ir bendrijos, pasižyminčios atvirumu (neangažuotumu), marginalumu (acentristine pasaulėjauta) ir liminalumu. Tokie bruožai būdingi jaunimo stratai, iškylančiai kaip kultūrinių-politinių permainų avangardas.

Jaunimo (jaunatvės) „įsivaizduojamos bendruomenės“ kultivuojami būties išvalgos būdai ir veiklinio aktyvumo formos, įsisavinant (kolonizuojant) kosmoso–chaoso gimdomas emanacijas, implikuoja „frontiro“ sąmonės saviaktualizaciją realiose (politinėse, ekonominėse, socialinėse) ir virtualiose (kultūros, religijos, mitologijos) socialinio bendrabūvio aplinkybėse.

Jaunimo socialinio-transformacinio vaidmens ir paskirties analitinio tyrimo struktūra tampa politinės juvenologijos disciplina, konceptualizuojanti jo subjektines ir objektines dimensijas, socialinį-ontologinį statusą, veiklos būdus, formas ir valdymo ribas.

Literatūra

Ellul J. *Autopsie de la revolution*. Paris, 1969.

Ellul J. *De la revolution aux revoltes*. Paris, 1972.

Toffler A., H. *Creating a New Civilization. The Politics of Third Wave*. Atlanta, 1995.

Гурин С. П. *Маргинальная антропология*. Санкт-Петербург, 2000.

Кастельс М. Становление общества сетевых структур. *Новая индустриальная волна на Западе*. Санкт-Петербург, 1998.

Тулчинский Г. Маргинальность. *Проективный философский словарь*. Санкт-Петербург, 2003.

Флорида Р. *Креативный класс: люди, которые меняют будущее*. Москва, 2005.

Яценко Г. Л. *Либертарный бунт в эпоху постмодерна*. Волгоград, 2002.

SOCIAL CHAOS COLONIZATION: THE POLITICAL JUVENOLOGY EPILEGOMENA

Kęstutis Šerpetis

Summary

The article deals with the problem of the social upturn and its arrangement by the means of social culture. Post-industrial society's decentration tendency that is a source for social destruction is analysed.

In the context of the modern social theories, the article deals with the conceptions of revolution, alienation, rioting, and others. The article emphasizes the necessity for a new complex discipline – political juvenology for studies on the youth potential to achieve, by means of cultural riots, the new dynamic social stability.